

Stockholms
universitet

Kriminologiska institutionen

Alla vill ha en Chihuahua – men till vilket pris?

En kvalitativ innehållsanalys av artiklar år 2009 rörande
djurmisshandel samt vanvård av djur

Examensarbete 15 hp

Kriminologi

Kriminologi III (30 hp)

Vårterminen 2011

Michaela Berglund och Cecilia Carlén

Sammanfattning

Vi har gjort en studie om hur djurmisshandel och vanvård av djur presenteras i media genom en kvalitativ innehållsanalys. Med hjälp av 117 relevanta artiklar och insändare från 7 tidningar i Sverige söktes svar på följande frågeställningar:

- Hur presenterar media djur som varit utsatta för misshandel eller vanvård?
- Hur framställs gärningspersonen vid misshandel och vanvård av djur?
- Skiljer det sig i hur misshandel och vanvård av husdjur och nyttodjur presenteras?

Det som framkom var att djuren ofta presenteras som varelser som olyckligt nog utsatts för brott. Djuren kan inte själva påverka sin livssituation utan det är ägaren som avgör djurens öde. Det var sällan gärningspersonen beskrevs utan istället beskrevs djurens situation. Vi kunde inte se att det var någon skillnad mellan hur misshandel och vanvård av husdjur respektive nyttodjur beskrevs. Den tydligaste skillnaden var snarare hur gärningspersonen i de olika fallen beskrevs, framställdes samt vem det var.

Vi valde att dela in djuren i grupperna nyttodjur och husdjur för att dessa presenterades på olika sätt samt att de var utsatta för olika former av våld. Djur som benämns som nyttodjur räknar vi som djur som kan hjälpa till att producera något, exempelvis kor, höns och grisar medan djur som benämns som husdjur är de djur vi väljer att ha som sällskap exempelvis hundar, katter och akvariefiskar.

Det var en del artikelförfattare som såg personer som äter kött som gärningsperson. De propagerade för att alla ska bli vegetarianer då detta skulle bidra till en bättre värld, friskare människor och att djuren skulle få det bättre. Detta återfanns även i tidigare forskning om djur och där beskylldes människor som trots allt lidande djuren får utstå vid uppfödningen ändå väljer att äta kött.

Vi tog hjälp av de olika teorierna rutinaktivitetsteorin och speciesismen för att dra slutsatser: Rutinaktivitetsteorin kunde kopplas till hur bönder behandlade sina djur medan speciesismen kunde kopplas till de artiklar som propagerade om att alla bör bli vegetarianer.

Namnet på vår uppsats kommer av en artikel som handlade om hundvalpar som smugglas för att uppfödare ska kunna tjäna massa pengar. Hundsmuggling är något som vi har sett tidigare men fann bara en artikel som beskrev ämnet i denna studie.

Innehållsförteckning

1. Inledning	8
1.1 Syfte och frågeställningar	8
1.2 Centrala begrepp	9
1.2.1 Husdjur och nyttodjur	9
1.2.2 Offer	9
1.2.3 Djurmisshandel och vanvård	9
1.3 Disposition	10
2. Teori och tidigare forskning	11
2.1 Teori	11
2.1.1 Rutinaktivitetsteorin	11
2.1.2 Speciesismen	12
2.2 Tidigare forskning	12
2.2.1 Djur och människor	13
2.2.2 Djur som brottsoffer	14
2.2.3 Våra skyldigheter till djuren	14
2.2.4 Grön kriminologi	16
2.2.5 Djuromsorg och djurmisshandel	17
2.2.6 C-uppsats vid Kriminologiska institutionen	17
2.3 Förförståelse	18
3. Metod	18
3.1 Kvalitativ innehållsanalys som metod	18
3.1.1 Tillvägagångssätt	19
3.2 Urval och material	20
3.2.1 Urval av tidningar	20
3.2.2 Urval av artiklar	21
3.3 Intersubjektivitet	22
3.4 Fördelar och nackdelar med metoden	23
3.5 Kunskapssyn	23
3.6 Validitet, reliabilitet och generaliserbarhet	24
4. Analys och Resultat	24
4.1 Artikelfördelning	25
4.1.1 Fördelning över tidningar	25
4.1.2 Artikelfördelning över året	26
4.2 Husdjur och nyttodjur	26
4.2.1 Tidelag - att ha sex med djur	27
4.2.2 Husdjur	28
4.2.3 Gärningspersonen vid husdjursfall	29
4.2.4 Nyttodjur	31
4.2.5 Gärningspersonen vid nyttodjur	32
4.3 Speciella fall	35
4.3.1 Alla vill ha en Chihuahua - men till vilket pris?	35
4.3.2 ”Bli vegetarian”	36
4.3.3 ”Hellre en plockad gås än en svältande barn”	38

5. Sammanfattning och diskussion	39
5.1 Hur presenterar media djur som varit utsatta för misshandel eller vanvård?	39
5.2 Hur framställs gärningspersonen?	40
5.3 Skiljer det sig hur misshandel och vanvård av husdjur och nyttodjur presenteras?	42
5.4 Diskussion	42
5.5 Förslag till vidare forskning	43
Litteratur	44
Övriga källor	46
Tidningsartiklar	46
Bilaga 1 – Ord vi reagerade på under artikelläsningen	48

1. Inledning

Djur är något som många älskar, hunden brukar kallas för människans bästa vän och många väljer att ha djur som sällskap. De kan vara en del av en familj men de ser även till att folk har mat på borden i form av mjölk, ost, kött och skinka på smörgåsen. Trots det finns det människor som skadar djuren på de mest avskyvärda sätt. Därför reagerar människor med bestörtning om de får reda på att ett djur farit illa. Under 2009 kunde svenska folket följa hur gäss plockades levande i fabriker, för att få reda på att det dunet kunde finnas i deras egna huvudkuddar. Med vår uppsats vill vi uppmärksamma hur djur, precis som människor, kan ses som offer när de blir utsatta för något som skadar dem.

”Varje gång ditt hjärta slår dödas tusentals försvarslösa individer. Dygnet runt. Året om.”¹”

Djurmisshandel och vanvård av djur är något som är återkommande i olika dagstidningar i Sverige och detta gjorde att valet blev att analysera olika artiklar där det beskrivits hur djur har farit illa. För att göra denna analys valdes 7 olika dagstidningar ut och utifrån dessa valdes 117 artiklar ut som antingen handlade om misshandel eller vanvård av djur.

Istället för att endast presentera de fall vi fann om djurmisshandel valde vi även att fokusera på hur djuren kan ses som offer då de är oskyldiga varelser som har svårt att försvara sig om någon vill skada dem.

1.1 Syfte och frågeställningar

Syftet med uppsatsen är att med hjälp av kvalitativ innehållsanalys studera hur misshandlade och vanvårdade djur presenteras i media. Det är ett ämne som var väldigt uppmärksammar i tidningar under 2009, se artikellista s. 49. Vi utgick från dessa frågor:

- Hur presenterar media djur som varit utsatta för misshandel eller vanvård?
- Hur framställs gärningspersonen vid misshandel och vanvård av djur?
- Skiljer det sig i hur misshandel och vanvård av husdjur och nyttodjur presenteras?

---

¹ Svärd P-A. (2008) s. 22

1.2 Centrala begrepp

Arbetet syftar till att se hur media presenterar djur som offer för misshandel och vanvård. Därför kommer här en presentation av centrala begrepp och hur dessa definieras, samt hur lagen definierar djurmisshandel.

1.2.1 Husdjur och nyttodjur

Med husdjur menas djur som människor har för sällskaps skull snarare än för ekonomisk vinning, t.ex. hund, katt, kanin, häst och undulat, medan nyttodjur är djur som är till för olika former av produktion såsom slaktdjur och mjölkproduktion t.ex. kor, grisar, får och höns.

1.2.2 Offer

Offret i en artikel anser vi vara det djur som har blivit utsatt för något som det tagit skada av. Grundtanken var som de uttrycker det i *The international handbook of animal abuse and cruelty*, "how could someone do that to a poor innocent animal?"² Det som ofta återkommer i artiklarna samt i böcker är att djur kan känna smärta precis som människor³.

1.2.3 Djurmisshandel och vanvård

Enligt lag ska ägaren av djur ta väl hand om sina djur, annars kan denne dömas för vanvård och djurmisshandel. För att visa hur lagen definierar djurmisshandel och vanvård kommer här vissa delar av djurskyddslagen samt en del av brottsbalken att presenteras. Utifrån lagboken kan vanvård leda till samma straff som misshandel. Dålig skötsel av djur är en form av misshandel då de tar skada av detta.

Djurskyddslag (1988:534):

2 § Djur skall behandlas väl och skyddas mot onödigt lidande och sjukdom.

3 § Djur ska ges tillräckligt med foder och vatten och tillräcklig tillsyn. Fodret och vattnet ska vara av god kvalitet och anpassat efter det djurslag som utfodras.

Stall och andra förvaringsutrymmen för djur samt hägn ska ge djuren tillräckligt utrymme och skydd. Stall och andra förvaringsutrymmen för djur ska hållas rena.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om

---

² Maiuro, R.D., Eberle, J.A., Snowflake, B & Ratsaman, P (2008) s.133

³ Magid, K. (2008) s. 335, s. 365

1. utfodring och vattning av djur, och
2. stall och andra förvaringsutrymmen för djur samt hägn.

4 § Djur skall hållas och skötas i en god djurmiljö och på ett sådant sätt att det främjar deras hälsa och ger dem möjlighet att bete sig naturligt.

13 § När djur förs till slakt och när de slaktas, skall de skonas från onödigt obehag och lidande.

14 § Husdjur skall vid slakten vara bedövat när blodet tappas av. Andra åtgärder vid slakten får inte vidtas innan djuret är dött.

Första stycket första meningen gäller inte om ett djur till följd av sjukdom eller olycksfall måste slaktas genast.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från första stycket första meningen för fjäderfä och kaniner. Lag (2007:362).

Brottsbalk (1962:700)

16 kap 13 § Om någon uppsåtligen eller av grov oaktsamhet, genom misshandel, överansträngning eller vanvård eller på annat sätt, otillbörligen utsätter djur för lidande, dömes för djurplågeri till böter eller fängelse i högst två år. Lag (1972:629).

1.3 Disposition

Uppsatsen kommer att vara uppdelad i fem kapitel. I första kapitlet finns en inledning där vi vill klargöra vad vår studie går ut på samt en presentation av centrala begrepp.

Andra kapitlet kommer att behandla den tidigare forskning som vi funnit, samt de teorier som studien bygger på.

Tredje kapitlet handlar om metodvalet och det tillvägagångssätt vi använt. Här presenteras metoden som använts vid analysen vilket var en kvalitativ innehållsanalys. Urvalsprocessen av tidningar och texter presenteras för att någon som skulle vilja göra en liknande studie ska kunna finna liknande artiklar. Här tillkommer även de teman som användes för att hitta rätt artiklar och insändare just för att läsaren ska förstå varför de olika artiklarna har valts.

Metoddelen följs upp av ett fjärde kapitel som innehåller analysen av artiklarna. Detta börjar med en presentation av hur artiklarna fördelade sig mellan tidningarna samt över året. Analysen fortsätter med en presentation av hur husdjur och nyttodjur beskrevs i de olika artiklarna, samt hur många artiklar som handlade om husdjur respektive nyttodjur. Fjärde

kapitlet avslutas med ett antal artiklar som vi ville ge extra uppmärksamhet då de skiljde sig från tidigare artiklar.

Det femte och sista kapitlet följs upp med en diskussion kring studien och genomförandet och avslutas med förslag på framtida forskning.

2. Teori och tidigare forskning

Artiklarna kommer att analyseras utifrån teorierna rutinaktivitetsteorin och speciesismen. Efter teorierna följer en presentation av tidigare forskning som har kunnat kopplas till denna studie.

2.1 Teori

För att lättare kunna förklara hur djuren beskrivs i de olika artiklarna kopplas dessa till olika teorier, vilka kommer presenteras nedan.

2.1.1 Rutinaktivitetsteorin

Kriminologerna Lawrence Cohen och Marcus Felson har tillsammans utvecklat grunderna för rutinaktivitetsteorin. I tidskriften *American Sociological Review* (1979) skriver Cohen och Felson om hur förändringar i människors dagliga rutin skapa möjligheter till brott.

De menar att det finns tre element som talar för om det kommer att begås ett brott eller inte⁴:

- motiverad förövare (*motivated offenders*)
- lämpligt objekt (*suitable targets*)
  - värde (*value*) – objektets värde sett ur gärningspersonens perspektiv, vilket är en subjektiv bedömning från person till person.
  - tröghet (*inertia*) – fysiska egenskaper hos objektet som spelar in på dess lämplighet, exempelvis storleken.
  - synlighet (*visibility*) – syftar till om det lämpliga objektet är lätt att urskilja.
  - tillgänglighet (*accessibility*) – i vilket utsträckning objektet är lätt att komma åt.

---

⁴ Cohen, L. E. & Felson, M. (1979) s. 589

- avsaknad av kapabla väktare (*the absence of capable guardians against a violation*)

Om ett av dessa tre huvudelement saknas minskar risken för att brott ska begås⁵.

2.1.2 Speciesism

I boken *Djurens frigörelse* skriver Peter Singer om människans tyranni över de icke mänskliga djuren, men den berör inte husdjur⁶. Han skriver om hur människor idag behandlar nyttodjur illa och jämför det med rasism vilket han kallar speciesism.

Singer är en av dem främsta förespråkarna för att djur ska ha det bra och för att få folk att förstå detta använder han sig av utilitaristiska argument, som menas med att alla bör sträva efter största möjliga lycka för största möjliga antal. Singer menar att varje gång vi gör något mot ett djur som vi aldrig skulle göra mot en människa gör vi oss skyldiga till speciesism⁷. Speciesism uttrycker sig partiskt till förmån för medlemmar av den egna arten, på bekostnad av andra arter⁸. Lidande är något som tas upp i boken som ett exempel på hur människor behandlar djur. Singer menar att detta är något som bör undvikas oavsett ras, kön samt om du är människa eller djur. Lidande är en form av smärta vilket både djur och människor känner, men det som skiljer oss åt är att människor kan uttrycka smärta i form av ord⁹.

Peter Singer påstår att de flesta människorna är speciesister på så sätt att vi inte skulle vålla en människa samma lidande som ett djur. Kopplat till uppfödning av nyttodjur menar Singer att det inte går att föda upp djur i stor skala utan att de får lida för det¹⁰. Trots att det är uppmärksammat att djur på stora farmar lider vill inte människor ändra sina matvanor och det är därför uppfödare kan tjäna pengar på det¹¹.

2.2 Tidigare forskning

Enligt Frank R. Ascione är vanvård av djur ett ganska outforskat område¹². Det var inte förrän på 80-talet som relationen mellan människor och djur började studeras¹³. I boken *The international handbook of animal abuse and cruelty* skriver de om misshandel av djur som

⁵ Cohen, L. E. & Felson, M. (1979) s. 589

⁶ Singer, P. (1999) s. 5f.

⁷ Hills, A. (2006) s. 23

⁸ Singer, P. (1999) s. 36

⁹ Ibid. s. 43

¹⁰ Ibid. s. 182

¹¹ Ibid. s. 183

¹² Ascione, F.R. (2008) s. 1

¹³ Ibid. s. 2

kopplades till annan misshandel såsom våld i hemmet och även barn som misshandlade djur. Forskarna har kunnat se ett samband i hur barn som misshandlar djur kan komma att bli våldsamma när de blir äldre¹⁴.

I boken tar de upp att vid utfrågningar av misshandlade kvinnor uppger ett flertal att vid misshandeln har även partnern misshandlat deras husdjur, eller hotat att göra det. Detta för att kvinnornas partner ville skada dem psykiskt¹⁵.

2.2.1 Djur och människor

Genomgående handlar antologin *Djur och människor* av Lisa Gålmark om människors moraliska förpliktelser mot djur. Människors moraliska förhållande till djur har förändrats så att människor numera tar större ansvar för hur djur behandlas¹⁶. Hon skriver om djuretik och hur diskussionen kring detta börjat ta fart. I antologin samlar hon olika framstående djuretiker och låter dem presentera sin syn på etiska frågor om djur, som presenteras nedan.

I Tom Regans kapitel tar han upp kontraktsteorin som ett exempel på hur våra tankar kring moral även kan skydda djur. Enligt den teorin kan de som tror på en viss moral, vad som är rätt och fel, skyddas av den. De kan även skydda vänner och familj som inte tror på moralen samt individer som inte kan uttala sig, exempelvis mentalt handikappade, små barn och husdjur¹⁷. Tom Regan är förespråkare för djurens rättigheter och han tar även upp vad människor gör för rätt och fel mot djuren som finns ibland oss. Ett av de största felen enligt honom är hur människor ser djur som en resurs i form av mat. Han syftar framförallt på det som han kallar ”djurfabriker” där djurens rättigheter inte tas om hand, men påpekar att det i jordbruk som värnar om djuren inte är lika allvarligt¹⁸. På så sätt kan även husdjur inkluderas i kontraktsteorin medan djur inom jordbruket ofta exkluderas då de sällan har någon personlig anknytning till en person¹⁹. I Lori Gruens kapitel återkommer Regans tankar och likt honom och Singer påpekar Gruen hur djur behandlas illa bara för att vi människor ska kunna äta kött²⁰. Både Regan och Gruen skriver om något som de kallar inneboende värde och med detta menar de det värde vi har som individer, för oss själva och för andra.

---

¹⁴ Dadds, M. R (2008) s 116f.

¹⁵ Maiuro, R.D., Eberle, J.A., Snowflake, B & Rastaman, P (2008) s. 140ff.

¹⁶ Gålmark, (1997) s. 5

¹⁷ Regan, T. (1997) s. 31

¹⁸ Ibid. s. 28

¹⁹ Ibid. s. 31

²⁰ Gruen, L. (1997) s. 41

2.2.2 Djur som brottsoffer

I boken *Djur som brottsoffer* skriver Helena Striwing om djuren som offer för misshandel och vanvård. Djuren är de som utsätts för våld eller vanvård men trots detta har de inga rättigheter som brottsoffer²¹. Brotten mot djur rubriceras som djurplågeri men hon skriver att kriminaliseringen av denna handling till större del är till för att skydda vår sinnesfrid. Alla människor påverkas inte lika mycket av att djur lider, men för att skydda de som gör det har detta kriminaliserats²².

I fall där gärningspersonen är någon annan än djurets ägare kan personen även fällas för skadegörelse²³. Det kan ibland vara svårt att se hur pass mycket djuret lider eller har lidit. Vanvård sätter ofta tydliga spår ifall den pågått under en längre tid medan misshandel kan vara svår att upptäcka om inga tydliga tecken finns²⁴. Striwing tar även upp att vår grymhet mot djur inte bara sker där vi kan se det utan att det även förekommer på slakteri, pälsdjursfarmar och andra uppfödninganläggningar som är skyddade från vår insyn²⁵. Precis som författarna till *The international handbook of animal abuse and cruelty* tar Striwing upp att djur ibland används som hjälpmedel vid partnervåld på så sätt att en partner kan plåga ett husdjur för att skada sin partner psykiskt. I USA har de ett begrepp för detta: ”triangling” och med detta menas en handling som mobbar, skrämmer eller hotar sin partner²⁶. Detta kan kopplas till att den möjliga gärningsmannen ofta överväger chansen att lyckas med brottet när risken för upptäckt är minst²⁷. Eftersom partnervåld ofta sker i hemmet är risken för att någon ska se detta liten.

2.2.3 Våra skyldigheter till djuren

I böckerna *Do animals have rights?* och *Animal rights* diskuteras två ämnen: djurens rättigheter samt om djur ska ses som ägodelar eller varelser. Dessa böcker innehåller forskning om hur vi ska behandla djur på bästa sätt. Det böckerna har gemensamt är att de anser att djur inte ska få lida för att människorna ska ha det bra. Kopplat till Peter Singer spelar utilitarismen en stor roll hos dessa och företeelser som ”factory farms” (fabriksfarmar)

---

²¹ Striwing, H. (1998) s. 27

²² Ibid. s.46

²³ Striwing, H. (1998) s.27

²⁴ Ibid. s. 49

²⁵ Ibid. s. 50

²⁶ Ibid. s. 86

²⁷ Ibid. s. 70

är något som tas upp som exempel på hur djur får lida för att människor till exempel ska ha billigt kött²⁸. Peter Singer spelar en viktig roll och hans tankar genomsyrar båda böckerna.

I boken *Animal Rights* skriver Cass R. Sunstein och Martha C. Nussbaum tillsammans med flera författare om hur vi ska se på djur som ägodelar eller inte²⁹. Det är inte många som skulle se på exempelvis ett lejon som en ägodel, men somliga skulle nog tveka angående om en hund som bor i en familj eller en ko på en gård är en ägodel eller inte. Något som talar för att djur inte bör ses som en ägodel är det faktum att människor inte ska kunna behandla djur som de vill, då detta kan leda till att djuren tar skada³⁰.

Frågan är dock hur vi vet att ett djur lider? Många skulle nog ta avstånd från någon som slår sin hund men hur många har inte slagit ihjäl en mygga? Författarna skriver om att det har debatterats om vilka djur som kan lida. En utilitarist menar att om människor riskerar att få sjukdomar av myggor ska denna kunna dödas medan de som förespråkar djurens rätt skulle hävda att det är fel³¹. Detta skulle leda till att människor inte får döda en mygga som kan sprida malaria, döda en fästing eller lägga ut gift så de slipper råttor i sitt hus. Samtidigt kan det diskuteras ifall dessa djur kan lida av det vi gör och hur mycket?

Djurens lidande är ett ämne som även återfinns i Alison Hills bok *Do animals have rights?* Kan djur känna smärta? Det är Hills ledande fråga och i boken skriver hon om djurs rättigheter och hur människor ska förhålla sig till dessa. En genomgående tanke är att djur inte kan tala och därför inte säga till om de tar skada av något. Detta gör även att de som föder upp djur kan dra nytta av det, de kan placera många djur i en bur utan att djuren protesterar. Sjukdomar sprids lätt när djur bor så trångt och därför överlever inte alla, men trots det fortsätter farmaren att ha så många djur³². Det är dessa gårdar Hills kallar för ”factory-farms” och det är inte bara inom boskapsproduktionen detta sker utan även bland hunduppfödare kan fabriksliknande metoder finnas. Hundar smugglas över gränser ovaccinerade och utan avmaskning³³, vilket gör att de kan bära på massa sjukdomar. Anledningen till att detta får fortgå beror på att människor vill spara pengar, om du kan få en billig bit kött eller en billig chihuahua föredrar många detta.

Trots att djuren inte kan säga att de har ont så bör detta inte vara ett problem. Små barn kan inte heller tala om att de har ont men det är inte många som skulle få för sig att avsiktligt

---

²⁸ Hills, A. (2006) s. 17

²⁹ Cass R. Sunstein & Martha C. Nussbaum (2004) s. 11

³⁰ Ibid. s. 9

³¹ Cass R. Sunstein & Martha C. Nussbaum (2004) s. 12

³² Hills, A. (2006) s. 17 f.

³³ Dagens nyheter 20 december 2009

skada ett litet barn³⁴. Vidare skriver Hills om ifall det går att bevisa om djur har mental kapacitet eller inte så skulle detta kunna hjälpa oss att bevisa om djuren lider eller inte.³⁵

Hills kopplar till Peter Singer som är utilitarist, och beskriver hur han inte kan förstå hur detta får fortgå. Då utilitarismen strävar efter största möjliga lycka för största möjliga antal och Singer menar att detta inte är fallet vid denna form av uppfödning. Peter Singer, som har gjort ”speciesism” till ett begrepp som används inom djurforskningen, är en av de främsta förespråkare för att djuren ska få det bättre³⁶.

2.2.4 Grön Kriminologi

I boken *Issues in green criminology. Confronting harms against environments, humanity and other animals* delar Rob White upp den gröna kriminologin i två kategorier: miljömässig rättvisa och ekologisk rättvisa. Med miljömässig rättvisa syftar White på de sociala ojämlikheterna i samhället medan den ekologiska rättvisan inkluderar tankar om bevarandet av speciella miljöer och biosfären³⁷.

Djur har länge setts som objekt i människans värld, de har existerat och människan har varit beroende av dem, men de har saknat rättigheter. Med den gröna kriminologin vill forskarna fokusera på hur människor i form av individer och institutioner skadar djur och natur³⁸.

Hazel Croall skriver om matbrott, vilket syftar till hur djur och växter behandlas vid gårdar och farmar. Likt Alison Hills påpekar hon hur vissa farmar snarare liknar fabriker, vilket leder till inhuman behandling av djuren³⁹. Anledningen till att det får fortsätta är att människor vill ha mat till låga priser, vilket det blir om gårdarna kan föda upp så många djur som möjligt. Just ekonomin ses ibland som grunden till människans vanvård och misshandel av djur men även människans överlägsenhet kan ses som anledningen till varför människor kan behandla djur som de vill⁴⁰.

Djur har varit en del av människans liv under tusentals år och kravet på identifikation av djuren har varit viktigt under lika lång tid⁴¹. Identifikationen hjälper människor att separera djuren från varandra samt för att visa vem som är ägare till djuren. Att vara ägare av djur kan inkludera djur såsom hund och katt som vi ser som husdjur samt djur såsom kor och hönor

---

³⁴ Hills, A. (2006) s. 39

³⁵ Ibid. s. 30 f.

³⁶ Ibid. s. 23 f.

³⁷ White, R. (2009) s. 32

³⁸ Bierne, P. & South, N. (2009) s. xiii

³⁹ Croall, H. (2009) s. 209f.

⁴⁰ Lynch, M. J. & Stretesky, P. (2009) s. 263

⁴¹ Cazaux, G. (2007) s. 88

som ses som arbetsdjur. Detta leder till att vissa djur ses som sällskapsdjur medan andra ses som möjliga matresurser⁴².

2.2.5 Djuromsorg och djurmisshandel

I avhandlingen kring förändringen av synen på djurplågeri inom lantbruket⁴³ samlar Niklas Cserhalmi flera av de tidigare nämnda djurforskarna från detta arbete. I sitt kapitel om forskning kring djursyn skriver Cserhalmi om hur urbaniseringen har lett till en annan syn på djur i form av distansering och detta kan påverka hur vi behandlar djuren⁴⁴.

I avhandlingen uppmärksammas Lisa Gålmarks, Tom Regans och Peter Singers arbete kring djur och människors jämlikhet⁴⁵. Där Gålmark nämns för sin bok *Djurrätt* skriver hon om hur grisar har gått från att vara kringströvande till att numera leva under fabriksliknande förhållanden⁴⁶. Även Tom Regan och Peter Singer har skrivit om detta och även Alison Hills i sin bok *Do animal have rights?*⁴⁷.

Medan Peter Singers tankar om djur utgår ifrån utilitarismen betonar Tom Regan alla individers rätt till rättigheter och liv. Regan menar, som tidigare nämnts, att alla individer har ett inneboende värde och detta är ett argument för alla varelsers rättigheter⁴⁸.

Niklas Cserhalmi tar upp olika forskares syn på förändringen där de menar på att empatin för djur kom kring slutet av 1800 talet. Detta håller inte Cserhalmi med om utan menar på att människorna alltid har levt med känslor för djuren men att de ~~även~~ haft ett produktionskrav vilket kan ha skapat en konflikt. Tiderna spelar också roll då djuren använts på olika sätt genom åren. Förr var folket beroende av sina djur medan de inte är det på samma sätt idag⁴⁹.

2.2.6 C-uppsats vid Kriminologiska institutionen

Det finns en studentuppsats av Catharina Alm från Kriminologiska institutionen på Stockholms Universitet: *"Djur: Varelses eller ägodelar?"* Där har hon studerat hur djur och brott beskrivs i motioner inlämnade åren 1998 till och med 2008⁵⁰. Undersökningen gjordes med hjälp av kvalitativ innehållsanalys där hon gick igenom alla motioner och analyserade

---

⁴² Cazaux, G. (2009) s. 87

⁴³ Cserhalmi, N. (2004) s. 22

⁴⁴ Ibid. s. 19

⁴⁵ Ibid. s. 12 & 26

⁴⁶ Ibid. s. 12

⁴⁷ Hills, A. (2006) s. 17

⁴⁸ Cserhalmi, N. (2004) s. 26

⁴⁹ Ibid. s. 316-358

⁵⁰ Alm, C. (2009) s. 2

dem. Hon tittade på hur de beskrev djur i motionerna, hur brott mot djur beskrevs och hon studerade även hur gärningspersonen framställdes i motionerna.

Studien visade att motionerna nästan bara handlade om olika sorters lag- och förordningsförändringar och att de inte beskrev eller argumenterade för varför en viss lag eller förordning skulle ändras eller träda i kraft. Hon studerade även djurskyddslagen och djurskyddsförordningen, vilka till stor del handlade om att djuren ska ha det bra och inte utsättas för onödigt lidande⁵¹.

2.3 Förförståelse

Vi gick in med en förförståelse om att misshandel kommer presenteras på så sätt att det ses som allvarigare om ett husdjur misshandlas än om ett nyttodjur behandlats på samma sätt, men att misshandel av husdjur inte skulle förekomma så ofta.

Innan vi började läsa artiklarna hade vi en tanke om att det skulle stå mer om husdjur än nyttodjur, exempelvis ägare som slagit sin hund eller liknande.

3. Metod

Metoden som använts är kvalitativ innehållsanalys. Anledningen till detta var att denna metod ger en djupare förståelse av vad som står i texten. Metoden låter texten ”tala” vilket den inte hade fått om en kvantitativ innehållsanalys hade använts. Innehållsanalys är en väldigt flexibel metod och kvalitativ innehållsanalys är bra när undersökningen rör material från media eftersom nyhetsartiklar vill berätta om en händelse⁵².

3.1 Kvalitativ innehållsanalys som metod

Kvalitativ innehållsanalys går ut på att texten läses flera gånger för att läsaren ska få en uppfattning om den, samtidigt som läsaren försöker få svar på sina frågeställningar. Metoden har dock inget direkt schema över hur läsaren ska göra detta, men det finns två sätt för hur analysen kan utföras: antingen läses texten med frågeställningarna som utgångspunkt eller så låter man texten skapa nya frågor⁵³. Dessa tillvägagångssätt blandades då vi började med att läsa texten utifrån våra frågeställningar, men övergick till att se om texten hade något mer att ge utöver frågorna.

---

⁵¹ Alm, C. (2009) s. 3

⁵² Bryman, A. (2002) s. 190

⁵³ Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H. & Wängnerud, L. (2007) s. 244 f.

Kvalitativ innehållsanalys är en induktiv metod på så sätt att hypotesen eller frågeställningarna inte är fasta, de kan förändras under arbetets gång⁵⁴. Under tiden som forskaren läser materialet upptäcks olika fraser och ord som passar in på frågeställningarna men även sådant som forskaren inte hade tänkt skulle ingå kan komma att inkluderas i analysen⁵⁵. Efter att ha läst artiklarna upptäcktes att det var fler artiklar som handlade om nyttodjur än husdjur, vilket inte var väntat. Därför bestämdes det att även skriva om hur det skiljde sig i presentationen av husdjur och nyttodjur.

I en kvalitativ analys kan texten visa sig ha ett budskap, den kommunicerar med mottagaren⁵⁶. Detta var målet med arbetet, att se hur djuren presenteras. Texten kan även vara kommunikativ på så sätt att den vill informera läsaren om något, den har en innebördsaspekt⁵⁷. White och Marsh kallar det för ”avsändare, meddelande och mottagare”⁵⁸ och med detta menar de att författaren till en text kan ha ett viktigt innehåll som denne riktar mot mottagaren.

3.1.1 Tillvägagångssätt

Eftersom kvalitativ innehållsanalys är en så pass subjektiv metod fick vi utforma ett eget schema för hur analysen skulle gå till som nämndes ovan. Till att börja med skulle artiklarna för arbetet väljas ut och det gjordes med hjälp av mediearkivet Retriever⁵⁹. Där valdes det vilka tidningar som skulle ingå och utifrån dessa tidningar valdes artiklar ut som berörde studien. Vilka tidningar och artiklar som valdes ut beskrivs närmare i ”Urval och material”.

Först lästes alla utvalda artiklar flera gånger för att se vilka artiklar som skulle användas. När dessa valts ut lästes de ännu fler gånger med olika utgångspunkter. Till att börja med låg fokus på att finna hur djuren presenterades i de olika artiklarna och därefter hur gärningspersonen presenterades. Till sist delades artiklarna upp i vilka som handlade om husdjur respektive nyttodjur för att kunna se ifall de presenterades olika.

Allt eftersom artiklarna lästes fann vi olika teman som återkom i flera artiklar och valde att presentera dessa under ”Urval av artiklar”, 3.2.2, då dessa hjälpte oss att välja artiklar.

Avslutningsvis delades artiklarna upp månadsvis samt från vilken tidning de var ifrån.

---

⁵⁴ White, M.D., Marsh, E E. (2006) s. 7

⁵⁵ Ibid. s. 8

⁵⁶ Bergström, G. Boréus, K. (2005) s. 16

⁵⁷ Ibid. s. 16

⁵⁸ White, M.D., Marsh, E E. (2006) s. 1

⁵⁹ <https://web.retriever-info.com/services/archive.html>

3.2 Urval och material

Urvalet gjordes genom klusterurval vilket går ut på att vissa grupper, så kallade kluster, väljs ut och utifrån dessa väljs det som ska ingå i arbetet⁶⁰. Klusterurval görs alltid i flera steg.

Första steget gick ut på att gruppera de regioner i landet som skulle användas, vilket var olika delar av Sverige. Detta resulterade i att klustren bestod av Svealand, Götaland och Norrland. Steg två blev att utifrån dessa regioner välja ut tidningar som skulle ingå i analysen⁶¹. Nedan beskrivs vidare vilka tidningar och artiklar som inkluderades i studien och hur de valdes ut. Från varje region valdes två tidningar ut, men då Dala Demokraten täckte ett så pass stort område har Svealand bara en tidning representerad.

För att även inkludera rikstäckande tidningar valdes även Svenska Dagbladet och Dagens Nyheter.

3.2.1 Urval av tidningar

Vi ville ha tidningsartiklar ifrån olika delar av Sverige för att få nyhetsartiklar och insändare från hela landet. Anledningen var att vi antog att det i de mindre städerna skulle vara allt fler fall av misshandel och vanvård av djur samt att sådana fall skulle uppmärksammas mer. Detta antagande baseras på att rikstäckande tidningar mer fokuserar på stora händelser som rör hela landet medan regionala tidningar rör även mer lokala nyheter. De tidningar som analyserades valdes ut genom en sökning på vilka städer som fanns i Svealand, Götaland och Norrland.

Eftersom det var Stockholms Universitetsbiblioteks mediearkiv som användes kunde endast tidningar därifrån väljas. För att se vilka städer som hade en lokal tidning gjordes en sökning på Google.se genom att skriva ”Kalmar + tidning” vilket gav resultat såsom Kalmar Länstidning, som visade sig finnas i mediearkivet. Detta gjordes med alla regioner, vilket resulterade i de tidningar som presenteras nedan.

De tidningar som ingår i studien:

Norrbottnens-Kuriren

Västerbottenskuriren

Dala Demokraten – *Avesta, Hedemora, Säter, Falun, Leksand, Gagnef, Vansbro, Ludvika och Smedjebacken* (det upptäcktes dock att alla dessa tidningar tog upp samma saker och därför valdes endast en artikel) Detta resulterade i att från Svealand var det bara en tidning, men då artiklarna representerade i stort sett hela Dalarna ansåg vi att det faktamässigt fungerade.

---

⁶⁰ Bryman, A. (2002) s. 107

⁶¹ Ibid. s. 108

Kalmar Länstidning
Kristianstadsbladet

De två rikstäckande dagstidningar som ingår:

Svenska Dagbladet
Dagens Nyheter

3.2.2 Urval av artiklar

Efter att ha valt vilka tidningar som skulle ingå markerades dessa och därefter söktes det på ”djur” i Retriever⁶². Detta gav väldigt många träffar vilket gjorde att många artiklar fick sällas bort då de inte var relevanta för studien. Mediearkivet innehåller artiklar, insändare, löpsedlar, tv-tablåer och mycket mer, vilket ledde till ett stort antal träffar men endast ett fåtal valdes ut. Försök gjordes med att söka på ”djur + misshandel” samt ”djur + vanvård” men detta resulterade oftast i olika former av misshandel och vanvård som rörde människor.

Eftersom metoden inte går ut på att räkna ord fick artiklarna och insändarna läsas flera gånger för att se om de passade in i det som eftersöktes. De artiklar och insändare som passade in i studien var de som passade in i olika teman: död, skador och misshandel, vilka inkluderade undergrupper såsom frakturer och undernäring.

Artiklarna valdes sedan ut genom att en sammanfattning av artikeln lästes och om den såg ut att passa in i något tema öppnades hela artikeln och skummades igenom för att se om det överensstämde med sammanfattningen. Sammandraget kunde bestå av rubriken på en artikel och om denne innehöll ord såsom ”djurplågeri”, ”vanvård” eller ”död” valdes denna på en gång. De artiklar och insändare som valdes ut sparades och skrevs ut och därefter lästes dessa flera gånger. Exempel på passande artiklar kunde vara där ägare av boskap hade vanvårdat sina djur på ett sådant sätt att de fått stå i sin egen avföring, som är frätande, eller en hundägare som sparkat på sin hund.

Eftersom sökresultatet blev så stort användes vissa ord för att välja ut artiklar. De artiklar där sammanfattningen innehöll ord såsom ”död”, ”djurplågeri” och ”vanvård” valdes ut direkt medan de artiklar som saknade dessa ord var svårare att upptäcka. Därför markerades ord i artiklarna som rörde djurens missförhållanden och dåliga hälsa, samt även personerna kring djuren. Sammanlagt blev det 136 ord som återkom i flera artiklar. (se bilaga 1). Dessa ord var hjälpmedel för att se vilka artiklar som passade in i urvalet och som gjorde att de kom

---

⁶² <https://web.retriever-info.com/services/archive.html>

att användas till undersökningen. Vid sökningen i mediearkivet kunde artiklar som innehöll dessa ord i sammanfattningen underlätta valet av artiklar. Dessa har delats in i teman med undergrupper:

1. Död
  - kadaver
2. Skada
  - Frakturer
  - Slå/slagit
  - Plåga
3. Misskötsel
  - Foder- och vattenproblem
  - Undernäring

Även om inte kvalitativ metod går ut på att räkna ord var dessa ord ett hjälpmedel för att välja artiklar.

Från början var tanken att endast skriva om misshandel av djur eftersom vi trodde att det skulle stå en hel del om detta i tidningarna. Det upptäcktes dock att det inte var så utan då inkluderades även vanvård som är en form av misshandel enligt lagboken. Djurskyddslagen har höga krav på hur man sköter sina djur, vilket vid misskötsel kan leda till en anmälan av vanvård.

Vanvård var något som förekom ofta i tidningarna. Det var framförallt två händelser under 2009 som det var fokus på: levande gäss som plockades på dun och grisar som behandlades illa.

3.3 Intersubjektivitet

Intersubjektivitet syftar till att se om olika personer har gjort liknande tolkningar och kommit fram till samma resultat⁶³. Detta kan vara svårt när studien är beroende av subjektiva tolkningar⁶⁴. Därför är det viktigt att vid den formen av studier vara väldigt tydlig med vad som menas med olika begrepp och att vara medveten om sin förförståelse och presentera den i

---

⁶³ Bergström, G. & Boréus, K. (2005) s. 36

⁶⁴ Ibid.

sin rapport⁶⁵. Eftersom vi är två som gör denna kvalitativa innehållsanalys vill vi påpeka att vi båda har läst allt material lika många gånger och vill på det sättet styrka vår intersubjektivitet.

Sohlberg och Sohlberg skriver att beskrivningarna måste vara tydliga och fria från förklaringar, tolkningar och spekulationer⁶⁶. I *Textens mening och makt* kallas detta för att arbetet har en genomskinlighet, forskaren är tydlig med hur denna har tolkat så att någon ska kunna göra en liknande studie och kunna komma fram till så lika resultat som möjligt⁶⁷.

3.4 Fördelar och nackdelar med metoden

En av metodens största fördelar är att ny information kan inkluderas under arbetets gång⁶⁸. Detta beror på att ju mer forskaren läser texten desto djupare förståelse eftersom fler nyckelord och fraser upptäcks⁶⁹.

Metoden är väldigt subjektiv på så sätt att det är forskarens tolkningar som avgör vad som inkluderas. Detta påverkar även urvalet eftersom någon annan troligen hade valt andra artiklar utifrån dennes tolkningar. Eftersom metoden är så pass subjektiv finns inte heller något direkt schema över hur man gör⁷⁰. På grund av detta är det även svårt att säga om någon skulle göra samma tolkningar som vi har gjort, vilket innebär att de troligen inte skulle dra samma slutsatser som vi.

Eftersom det inte finns någon given struktur i metoden fick vi utforma en egen, vilken vi förklarade tidigare i 3.1. Detta gör att det skulle vara svårt för någon annan att göra samma studie, och på grund av detta minskar replikerbarheten.

3.5 Kunskapssyn

Kvalitativ analys är en subjektiv analysform, beroende på vem som läser texten kommer olika information att utvinnas ur texten. Detta gör att analysen utgår ifrån en idealistisk kunskapssyn, vilket innebär att det inte finns någon otolkad verklighet, allt beror på erfarenheter, språk och kunskaper⁷¹.

---

⁶⁵ Ibid.

⁶⁶ Sohlberg, B-M & Sohlberg, P. (2001) s. 86

⁶⁷ Bergström, G. & Boréus, K. (2005) s. 36

⁶⁸ White, M.D. & Marsh. E.E. (2006) s. 7

⁶⁹ Ibid. s. 8

⁷⁰ Bryman, A. (2001) s. 368

⁷¹ Sohlberg, B-M & Sohlberg, P. (2001) s. 48 f.

Språket används olika för olika människor, beroende på kultur, tid och vem som läser⁷². Därför kommer olika människor ta till sig informationen i texten på olika sätt⁷³.

Människor har olika sätt att uttrycka tankar och idéer för att måla upp en tydlig bild för läsaren. Detta är extra viktigt i en tidningsartikel eftersom den som läser artikeln inte var på platsen utan måste kunna måla upp en bild av vad som hänt genom journalistens beskrivning.

3.6 Validitet, reliabilitet och generaliserbarhet

Bryman skriver om validitet och med detta menar han att forskaren vill se om undersökningen har mätt det som är avsett att mätas⁷⁴. I och med att detta är en kvalitativ studie läggs mer fokus på om forskaren har studerat det som var avsett att studeras⁷⁵. Då frågeställningarna är tydliga och metod och urval anpassats efter dessa ger detta studien bra validitet.

Reliabilitet används för att se om studien har hög tillförlitlighet, vilket innebär att om studien skulle replikeras skulle forskaren få samma svar⁷⁶. Eftersom våra artiklar rör vissa händelser och trender skulle detta troligtvis inte ge samma resultat vid en liknande studie. Dessutom beror våra svar på våra tolkningar vilka är väldigt subjektiva och det är svårt att säga om någon skulle tolka likadant. Om någon som ogillade djur skulle läsa samma artiklar kanske denne inte skulle bli lika berörd.

Generaliserbarhet syftar till om resultaten som framkommit går att generalisera på ett större urval. Då våra artiklar rör vissa specifika händelser och inte något generellt skulle detta vara mycket svårt. Dessutom är urvalet litet och därför går det inte att generalisera till en större population.

4. Analys och resultat

Analysen har gått ut på att artiklarna har lästs flera gånger, med olika frågor i bakhuvudet, (vilket beskrevs i 3.1). Först analyserades artiklarna utifrån frågeställningen om hur djur som blivit utsatta för misshandel eller vanvård presenterades och därefter lästes artiklarna för att se hur gärningspersonerna presenterades i artiklarna. Avslutningsvis delades artiklarna upp i husdjur- och nyttodjursartiklar och skillnader mellan hur dessa beskrivs studerades.

---

⁷² Bergström, G. Boréus, K. (2005) s. 80 f.

⁷³ Ibid. s. 16

⁷⁴ Bryman, A. (2001) s. 257

⁷⁵ Bryman, A. (2001) s. 352

⁷⁶ Bryman, A. (2001) s. 257

Detta kapitel börjar med resultatet av hur artiklarna fördelade sig och reflektioner kring detta. Detta följs av en presentation av hur det skiljde sig mellan husdjur och nyttodjursartiklarna. Vissa artiklar ansågs extra intressanta och dessa kommer under rubriken ”Speciella fall”. Avslutningsvis presenteras svaren på frågeställningarna under 4.4.

På grund av etiska överväganden har vi valt att censurera namn som uppkommer i artiklar och insändare.

4.1 Artikelfördelning

Nedan följer en beskrivning av hur artiklarna fördelade sig mellan tidningarna och över året.

4.1.1 Fördelning över tidningarna

I tabellen nedan visas hur artiklarna fördelade sig mellan tidningarna.

Tabell 1. Tidningsfördelning

Tidning	Artiklar
Svenska Dagbladet	18
Dagens Nyheter	19
Norrbottens-Kuriren	18
Västerbottenskuriren	17
Dala Demokraten	9
Kristianstadsbladet	36
Kalmar läns tidning	0
Summa	117

Det visade sig att det inte fanns någon relevant artikel från Kalmar Läns tidning. Detta var något som inte upptäcktes förrän vi började räkna hur många artiklar som fanns från respektive tidning. Artiklarna är ganska jämnt fördelade förutom att Kristianstadsbladet har många fall av misshandel och vanvård av djur och Dala Demokraten väldigt få. Det är intressant att se att Dala Demokraten har så få artiklar trots att tidningen täcker hela Dalarna. Kristianstadsbladet bidrog med 36 artiklar, vilket skiljer sig från de 17-19 artiklar de flesta andra tidningar hade.

4.1.2 Artikelfördelning över året

Nedan presenteras en tabell som visar hur artiklarna fördelade sig över året.

Tabell 2. Månadsfördelning

	Träffar	Relevanta
Januari	350	4
Februari	388	12
Mars	318	5
April	400	2
Maj	443	13
Juni	507	8
Juli	429	13
Augusti	367	6
September	259	5
Oktober	287	5
November	289	19
December	361	25
Summa:	4398	117

I december och november var det flest publicerade artiklar och många av dessa handlade på olika sätt om grisars levnadsförhållanden. Detta var runt tiden då folk började planera julen och inköp av årets julskinka vilket kan vara en förklaring till att det skrevs mycket om det under de månaderna. Under sommaren handlade artiklarna bland annat om sommarkatter som överges och i februari var det många artiklar som handlade om gässen som plockades levande.

Eftersom sökningen var på ”djur” resulterade detta i att tv-tablåer och löpsedlar som innehöll ordet ”djur” inkluderades i sökresultatet. Detta gör att det är över 4000 träffar men endast 117 stycken har valts ut.

4.2 Husdjur och nyttodjur

En av våra frågeställningar var att se om det fanns någon skillnad mellan husdjur och nyttodjur och därför kommer här en beskrivning av hur de presenterades i artiklarna. Sammanlagt var det 78 artiklar och insändare som rörde nyttodjur och 25 artiklar som delades in i husdjurskategorin. Detta gör att 12 artiklar och insändare inte är kategoriserade, vilket

beror på att vissa artiklar eller insändare inte passar in i någon av kategorierna. Det kan röra sig om artiklar som propagerar för att alla ska bli vegetarianer eller artiklar om tidelag, som kan drabba både nyttodjur och husdjur samt ett fall om delfiner på zoo⁷⁷.

4.2.1 Tidlag – att ha sex med djur

Det var sammanlagt fem artiklar som rörde tidlag, dock var fyra av dessa debattartiklar och inte artiklar om något som hänt. Alla debattartiklar var från någon av de två rikstäckande tidningarna Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet, medan en artikel om djurplågeriet var från Dala Demokraten.

Debattartiklarna valdes ändå eftersom de tar upp en form av djurplågeri som djur kan drabbas av. Problemet är att det inte finns någon lag mot tidlag i Sverige, den togs bort på 1940-talet och just det är ett återkommande tema i de valda artiklarna. I Sverige finns det heller ingen lag mot djurpornografi, den togs bort på 70-talet, vilket legitimerar att folk kan ha sex med djur och även spela in det utan att riskera straff⁷⁸.

Det var en artikel som tog upp ett fall där en man anklagades för djurplågeri, där hans sperma funnits i en hästs box⁷⁹. Han kunde inte dömas för tidlag, men han kunde dömas för djurplågeri. Enda sättet någon kan dömas för djurplågeri efter att ha haft sex med ett djur är om det kan bevisas att djuret har plågats, vilket kan vara svårt att bevisa eftersom djur inte kan uttala sig om det som skett. Detta är något som återkommer i artiklarna, men i en artikel där jordbruksminister Eskil Erlandsson har intervjuats beskriver han hur det idag kan göras mätningar för att se om ett djur har lidit.

”Nu kan man också mäta nivåerna på vissa stresshormoner.⁸⁰”

Detta gör att även om djuret inte kan uttala sig om att det har tagit skada kan det göras mätningar för att se hur djur mår. Erlandsson uttrycker också att han är för ett förbud mot att folk ska kunna ha sex med djur ostraffat och menar att han är för ett förbud mot tidlag. Även om det finns möjlighet att mäta stressnivåer hos djur måste det påpekas, som Alison Hills nämner i sin bok, att djur inte kan säga till om det gör ont eller berätta om något de varit med om. Dock är det svårt att se på ett djur om det lider genom att endast titta på det, som Helena

---

⁷⁷ Kristianstadsbladet 25 juli 2009

⁷⁸ <http://www.djurrattsalliansen.se/stoppadjursexet/vad-sager-lagen.html>

⁷⁹ Dala Demokraten 13 januari 2009

⁸⁰ Svenska Dagbladet 5 juni 2009

Striwing skriver, och då skulle dessa mätningar vara till stor hjälp vid ett utlåtande om djurets lidande.

Två av debattartiklarna är skrivna av samma person som tar starkt motstånd till att det ses som accepterat att ha sex med djur i Sverige. Han skriver att Sverige som är så tydligt emot våldtäkter borde arbeta för att inte heller acceptera våldtäkter av djur.

”Borde inte Sverige också börja röra sig mot ett våldtäktsfritt samhälle som så många andra länder?⁸¹”

Han uttrycker även att om Sverige förbjöd tidelag samt djurpornografi skulle detta försvåra försäljningen av den formen av filmer.

4.2.2 Husdjur

Studien bestod av 25 artiklar och insändare som rörde fall med husdjur. Dessa kunde bestå av hundägare som har slagit sin hund⁸², ägare som släppt ut sina katter efter sommaren⁸³, så kallade ”sommarkatter”, och en mopedist som kört över en hund så att den avled⁸⁴.

Artiklarna och insändare som inkluderar någon form av husdjur är skrivna på ett väldigt fördömande sätt och det som hänt beskrivs som väldigt sorgligt. Flera av de utvalda texterna är insändare som folk skickat in i vredesmod då de reagerat över någonting rörande djuren. Det fanns en insändare som rörde kattungar som rövats bort och dödats. Insändaren uttrycker sig så att den som har begått denna handling har passerat en gräns och skriver:

”Det som är så otäckt i detta fall är att någon gett sig på helt skyddslösa, värnlösa varelser⁸⁵.”

Även en artikel i Kristianstadsbladet skriver om en kvinna som tar hand om nödställda djur och hon framställs som en hjälte. Kvinnan driver ett hundpensionat men utanför detta hjälper hon även andra djur. Kvinnan fick beskriva hur djuren kan se ut:

---

⁸¹ Dagens Nyheter 18 februari 2009

⁸² Norrbottens-Kuriren 25 februari 2009

⁸³ Kristianstadsbladet 22 augusti 2009

⁸⁴ Västerbottens-Kuriren 8 maj 2009

⁸⁵ Västerbottens-Kuriren. 21 juli 2009

”När jag kom dit kunde jag inte se att de var dobermanns. De var täckta av rävska. Det såg ut som något man ser på Animal Planet, berättar hon.”⁸⁶

Detta förstärker tanken om att artiklar som rör husdjur som farit illa skulle beskrivas som väldigt allvarligt.

Under sommarmånaderna dök det upp artiklar som rörde katter som familjer skaffar som sedan bara släpps ut efter sommaren. Familjen har katten på sommarstället, men när de åker hem låter de den vara kvar eller släpper ut den någonstans. Detta drabbar senare de olika katthemmen då det blir för många katter för att alla ska få plats och därför avlivs flera katter i onödan. Om någon hade tagit hand om dem från början hade de inte behövt avlivas utan kunnat leva ett bra liv som en del av en familj.

”Igår hittades två små kattungar vid en återvinningsstation [...] Så små att de inte äter själva. Vem är du som har hjärta att lägga ut dem i en kartong på en återvinningsstation?”⁸⁷

Detta är citat ur en artikel som presenterar hur illa folk behandlar sina djur, och i den artikeln beskrivs inte bara katterna som offer utan även barnen i familjen. Barnen får en skev syn på hur husdjur ska behandlas och katterna blir offer för avlivning, helt i onödan. Katterna är ju oskyldiga, de har inte valt att bli utsläppta. Kopplat till kontraktsteorin ska det nämnas att då ägarna hade katten hos sig brydde de sig troligen om den och tog hand om den men när det inte längre passade släppte de ut den. Detta talar emot tanken om att vi, med våra tankar om moral, skyddar de som står oss nära såsom familj, vänner och husdjur.

”Barnen borde naturligtvis veta att man kan inte ha en katt på ett sommarställe, om man när hösten sedan kommer lämnar den vind för våg. Barnet får då en snedvriden syn på världen.”⁸⁸

4.2.3 Gärningspersonen vid husdjursfall

Husdjursartiklarna var ofta de med tydligast gärningspersoner och även de artiklar där gärningspersonen oftast beskrevs. Gärningspersonen framstod i flera av artiklarna som en fruktansvärd människa och återigen kan koppling dras till “how could someone do that to a

---

⁸⁶ Kristianstadsbladet. 15 juli 2009

⁸⁷ Kristianstadsbladet 22 augusti 2009

⁸⁸ Norrbottens-Kuriren 9 juni 2009

poor innocent animal?⁸⁹”. Det fanns en insändare om en hund som blev slagen av sin ägare och detta bevittnades av en man och det är han som har skrivit insändaren. Mannen beskriver hur upprörd han blev av det hela och hur han önskar att han hade ingripit på något sätt. Precis som i flera artiklar beskrivs det hur han inte kan förstå hur man kan göra så mot ett djur som älskar sin ägare. Mannen frågar sig:

”Har han sådant mindervärdeskomplex att han behöver en hund att misshandla för att känna sig stor och stark?⁹⁰”

Det var fler fall där just hundar var de aktuella offren. I ett fall hade ägarna lämnat sin gård och även övergivit sina djur.

”För cirka ett år sedan hittades en död hund i en lada [...]. Hunden hade övergetts av ägarna som flyttat därifrån⁹¹.”

Denna familj var dömd till djurförbud men hade tydligen djur ändå, vilket inte kontrollerades av polisen och därför kunde detta ske.

I fallen med sommarkatterna beskrivs gärningspersonen oftast vara föräldrarna i familjen. De begår utifrån lagboken ett brott då de inte längre uppfyller paragraferna 2, 3 och 4 i djurskyddslagen, vilket gör dem som släpper ut katter till tydliga gärningspersoner. En insändare skriven av en person från Kattkommando Syd i Kristianstad skriver om de som släpper ut sina katter:

”Tänker ni alls på att dessa kattungar kanske sitter och fryser ihjäl i en buske när vintern kommer för att denna söta kattunge bara slumpades bort första bästa, till en person som inte borde ha haft djur.⁹²”

Detta är ett vanligt sätt som ägarna till vanvårdade och misshandlade djur beskrivs på: de borde inte få ha djur. Hur dessa personer behandlar sina djur beskrivs tydligt i ett av de tidigare citaten kring de utsläppta katterna, där insändaren frågar sig hur någon kan ha hjärta

---

⁸⁹ Maiuro, R.D., Eberle, J.A., Snowflake, B & Rastaman, P (2008) s.133

⁹⁰ Norrbottens-Kuriren 25 februari 2009

⁹¹ Kristianstadsbladet 19 juni 2009

⁹² Kristianstadsbladet 22 augusti 2009

till att släppa ut sina katter. Detta stärker Lisa Gålmarks tankar om att människor har moraliska förpliktelser mot sina husdjur.

4.2.4 Nyttodjur

Det var 78 artiklar som rörde nyttodjur som behandlats illa. En stor del av dessa artiklar handlade om två stora händelser under 2009: gäss som plockades levande och grisars dåliga förhållanden. Det uppmärksammades att dun som plockades från levande gäss hamnar i våra kuddar och att grisar på väg till vårt julbord skällades levande, samt att de levde under väldigt dåliga förhållanden. Sammanlagt var det 7 artiklar som handlade om gässen och 31 som handlade om grisarna.

Under 2009 uppmärksammade TV4:s Kalla Fakta att gäss plockas levande i länder som Ungern och Kina. I och med detta kom det fram att dun från dessa fåglar levererades till IKEA och Fjällräven genom en leverantör som heter Multi Glory Group och som har 8000 underleverantörer⁹³. Publiceringen av detta skapade problem för IKEA och Fjällräven på så sätt att folk inte ville köpa deras produkter eftersom det fanns risk för att dunet kom från levande gäss. IKEA gav då kunder möjligheten att lämna tillbaka produkter om de kände att det fanns risk för att dunet i köpta produkter hade kommit från levande gäss⁹⁴.

Niklas Cserhalmi, som uppmärksammades under tidigare forskning, nämner Marit Paulsen, europaparlamentariker för Folkpartiet, som en av Sveriges mer framstående förespråkare för djurfrågor. I två artiklar skriver hon att det måste skapas ett gässens FBI. Hon skriver även att företag måste ha bättre koll på sina leverantörer så att dessa leverantörer inte kan fortsätta.

”Vi behöver domstolar, inspektioner och sanktioner som ger klara signaler till länder och företag att en inhuman behandling av djur aldrig kan accepteras⁹⁵.”

Vidare beskriver hon att djur enligt EU:s lagar inte får utsättas för detta, trots det har detta skett.

---

⁹³ Dagens Nyheter 9 februari 2009

⁹⁴ Ibid.

⁹⁵ Västerbottens-Kuriren 14 februari 2009

”Proceduren med att plocka dun från levande gäss sker ibland hela fyra gånger innan de slutligen slaktas och plockas ytterligare en gång. Veterinärer beskriver förfarandet som ren tortyr och helvetet på jorden⁹⁶.”

Detta citat ska påvisa hur allvarligt Marit Paulsen såg på behandlingen av gässen och genom sina artiklar ville hon nå ut till folket.

Problemet med grisarna var att de fick stå på trånga utrymmen där det var smutsigt och ibland var det så illa att de fick stå i sin egen avföring och utan vatten och mat. Det har även framkommit att det finns bönder som slår sina grisar på väg till slakt och fall där grisarna inte fått bedövning vilket lett till att de skällats levande⁹⁷. Detta kom ut i media lagom till att folk skulle köpa julskinka. Marit Paulsen skrev även en artikel om detta och påpekade just avsaknad av kontroller. Hazel Croall skriver om just detta och kallar djur som behandlas illa inom jordbruket för matbrott då farmarna snarare liknar fabriker än farmar. Även om människor känner till detta får det dock fortsätta eftersom folk uppskattar billig mat. Det är precis detta författarna till böckerna till *Do animals have rights?* och *Animal rights* menar, djur ska inte behöva lida på bara för att människan ska få det de vill ha. Det kan man även se vid fallen med gässen där de plockas levande för att dunet ska växa ut igen för att samma gås ska producera så mycket dun som möjligt.

”Det här kommer fortsätta så länge det inte finns någon kontroll och sanktionsmöjligheter.⁹⁸”

Med detta menar Paulsen att så länge det saknas kontroll finns det ingen som sätter stopp för djurens lidande.

4.2.5 Gärningspersonen vid nyttodjur

Gärningspersonen i nyttodjursfallen beskrivs ofta av andra som en hemsk människa, men det är väldigt sällan som gärningspersonens sida av historien presenteras. I några av fallen där han eller hon får säga sitt tas den mänskliga faktorn upp som anledning. Detta var fallet med grisar som skällades levande, en veterinär menar att det har gått för fort så kontrollören har inte hunnit med och därför har det skett⁹⁹.

---

⁹⁶ Ibid.

⁹⁷ Dala-Demokraten 18 mars 2009

⁹⁸ Västerbottens-Kuriren 29 maj 2009

⁹⁹ Dala-Demokraten 18 mars 2009

Även på ett annat slakteri ses den mänskliga faktorn som anledning till att två kalvar stått utan vatten i 18 timmar. Detta slakteri har vid varje anmärkning åtgärdat det problem som varit aktuellt, så även i detta fall.

”I den aktuella boxen finns en vattenkopp med nippel, för små kalvar är den inte riktigt optimal då det kan vara svårt att dricka ur den. En vattenhink borde ha ställts in, vi har tydliggjort rutiner och beslutat att en flottörkopp ska installeras, säger han.¹⁰⁰”

Vid ett fall blev ett par frikända från brott mot djurskyddslagen. Fallet rörde djur som inte hade fått morgonutfodringen men ägarna förklarade detta med att de hade försovit sig, vilket också är en mänsklig faktor. Dessutom hade veterinären bedömt en ligghall som dålig, trots att den inte hade använts på flera år.

”Veterinären fick tillåtelse att göra inspektionen på egen hand eftersom mannen på gården skulle skjutsa resten av familjen till jobb och skola. Djurägarna har därefter inte talat med veterinären, sen kom polisen och förde djuren till slakt.¹⁰¹”

Senare visade det sig att djuren hade vatten i sina bås och att de var rena, men då hade veterinären redan gjort sin bedömning och medan bonden skjutsade sin familj till jobb och skola hade korna körts till slakt. I detta fall pekar inte journalisten ut ägaren till djuren som gärningsperson utan snarare den veterinär som gjorde inspektionen och på grund av dennes misstag fördes djuren felaktigt till slakt.

Det finns fall där politiker, som har varit ägare till gårdar gjort sig skyldiga till vanvård och i dessa fall har gärningspersonen pekats ut med namn och position¹⁰², vilket är ovanligt när det rör sig om bönder på gårdar eller slaktare på stora slakterier. I flera av fallen med nyttodjur saknas något svar från bonden utan journalisten skriver mest om hur hemskt det har varit för djuren och på så sätt framställs bonden som en hemsk människa.

I fall där bonden är okänd för allmänheten framkommer nästan ingen information om denne, men när det rör sig om en politiker ska all informationen om personen presenteras: hur många djur det rörde sig om, att han har varit anmäld förut och hur illa det var¹⁰³. I andra fall

---

¹⁰⁰ Norrbottens-Kuriren 20 maj 2009

¹⁰¹ Dala-Demokraten 27 mars 2009

¹⁰² Kristianstadsbladet 18 april 2009

¹⁰³ Kristianstadsbladet 5 maj 2009

kan rubriken lyda ”Lantbrukare i Avesta åtalas för djurplågeri”¹⁰⁴ eller ”Över 200 vanvårdade djur omhändertagna”¹⁰⁵ men det står inget om den skyldige. Tvärtom, när det rör sig om politikern skrivs det om hur han har trott att djuren mådde bra av att gå ute, vilket dock har lett till att de blivit så undernärda att ryggarna har varit spetsiga och höfterna har stuckit ut. Helena Striwing påpekar att vanvård ger tydligare spår än misshandel, då det vanligtvis pågått under en längre tid.

” [Politikern]har ju för övrigt för reportern i praktiken nästan erkänt djurplågeri genom att säga att djuren brukar få mycket bättre hull när de släppts på bete och därmed erkänt undernäring och han tycks ha erfarenhet av djurens tillstånd från tidigare år erkänt att de är undernärda¹⁰⁶.”

I en uppföljande artikel publiceras det att den berörda politikern fått djurförbud.

”I ett stall [...] hittade djurskyddsinspektörerna 16 uppbundna djur, varav flertalet hade underhull och var mycket smutsiga. I ett lösdriftsstall fanns 15 ungdjur i dålig kondition och underutvecklade på grund av näringsbrist¹⁰⁷.”

Det var inte lika tydligt i fall med privatpersoner att se anledningen till det som skett. Om de bara varit nonchalanta i djurhållningen eller om det är den mänskliga faktorn som har spelat in.

Det finns tre artiklar som rör travsporten. En artikel beskriver en framgångsrik travkusk som är misstänkt för djurplågeri och där han har använt sig av en el-pådrivare som ger hästen stötar och gör att hästen får panik och springer ännu fortare. Stötarna kan göra att hästen blir farlig i hanteringen på så sätt att den blir osäker och ilsken. Författaren till artikeln skriver mycket om ”den stora kusken” som dragit in 40 miljoner på en säsong, men menar även att han kan ha gjort detta med otillåtna medel och otillåten träning¹⁰⁸. I ett annat fall har en kusk slagit sin häst överdrivet hårt. Kusken försvarar sig med att säga:

---

¹⁰⁴ Dala-Demokraten 31 januari 2009

¹⁰⁵ Kristianstadsbladet 30 maj 2009

¹⁰⁶ Kristianstadsbladet 18 april 2009

¹⁰⁷ Kristianstadsbladet 5 maj 2009

¹⁰⁸ Dagens Nyheter 22 november 2009

”Jag erkänner att det var en klumpig drivning av mig, men det skadar inte hästen vilket veterinärintyg visar¹⁰⁹.”

Detta är en av få artiklar där den skyldige uttalar sig om det som inträffat och faktiskt erkänner att han har gjort fel. Då det rör sig om djur som används för att tjäna pengar kan detta kopplas till Regans tankar om att djur ses som resurser. Om inte hästen springer tillräckligt snabbt och vinner så kan kusken förlora pengar på detta.

I fallen med gässen ses IKEA som den stora boven eftersom de som fysiskt plågar djuren är osynliga för allmänheten och då framkommer likheter med ”bli vegetarian” artiklarna på så sätt att IKEA är de som köper dunet. Eftersom de som plågar djuren gör det utan företagets vetskap kan djurplågeriet fortsätta. På så sätt bidrar bristen på information till företagen till fortsatt handel av dunet från de som plockar gässen.

4.3 Speciella fall

Utöver de artiklar med tydligt offer och gärningsperson fanns artiklar där offret var tydligt men gärningspersonen inte lika tydlig, det kunde vara alla som äter kött eller köper mobiltelefoner, och de som inte undersöker en hundvalps ursprung. Det fanns även artiklar som särskiljde sig och nedan följer en presentation av dessa.

4.3.1 Alla vill ha en chihuahua – men till vilket pris?

Något som berörde oss starkt och som fick namnge titeln på vårt arbete var en bild av nio valpar som låg i en kartong och hade åkt fast i tullen. Smuggling av hundar och katter är något som ökat de senaste åren, 2004 beslagtogs tullen 117 stycken och 11 december 2009 hade de än så länge beslagtagit 460 stycken. De hundar som fastnar i tullen avlivs oftast då de bär på smittor och är i dåligt skick. Enligt artikeln är det även praxis att alla valpar som smugglas avlivs. En kvinna på Jordbruksverkets enhet för sällskapsdjur reagerar på detta och kallar de skyldiga ”skrupellösa”.

”...det är ett bedrägeri gentemot köparen eftersom man då får en hund som inte uppfyller kraven, och förmodligen inte är speciellt frisk och fräsch¹¹⁰.”

---

¹⁰⁹ Dagens Nyheter 9 december 2009

¹¹⁰ Dagens Nyheter 20 december 2009

Hundarna genererar mycket pengar och skulle kunna jämföras med narkotikasmuggling. Valparna som smugglas är troligen ett resultat av att det är modernt att ha en hund som accessoar och därför ser uppfödare av ”modehundar” en möjlighet till att tjäna extra pengar. Eftersom uppfödarna inte har någon personlig koppling till dessa hundar, utan bara ser pengarna, har de troligen inga problem med att lägga dem i en låda, stoppa dem i bilen och köra flera mil för att kunna sälja dem till en ovetande köpare. Många av hundarna bär på flera sjukdomar men ”alla” vill ju ha en chihuahua så de köps i alla fall. Det faktum att uppfödarna inte har någon personlig koppling till hundarna kan kopplas till vad Tom Reagan kallar för kontraktsteorin¹¹¹ på så sätt att de aldrig skulle behandla någon som stod dem nära på det viset.

Detta skulle kunna jämföras med de gårdar som har fler grisar per kvadratmeter än vad som är tillåtet då uppfödarna av hundarna massavlar sina hundar för att kunna sälja så många som möjligt. Likt fallen med grisarna som föds upp under industriliknande former kan dessa hunduppfödare jämföras med vad Alison Hills kallar för fabriksfarmar. Uppfödarna avlar så många djur som möjligt för att kunna sälja dem så billigt som möjligt.

Det är troligen inte alla som tänker likadant om dessa hundar. Alla köpare är nog inte lika noggranna med stamtavla och att hunden är vaccinerad innan de köper den. Det är troligen därför detta fortfarande får ske, folk kan se det som ett bra köp att få tag på en billig hund. Dessa personer har troligen inte samma inställning som oss när de läser om hundar som smugglas i små utrymmen och kan tänka sig att köpa en av dessa valpar om de kan få dessa billigt. Precis som kvinnan på Jordbruksverket rör det sig säkerligen om bedrägeri, men även om okunskap.

4.3.2 ”Bli vegetarian”

Fem stycken artiklar propagerar för att alla ska bli vegetarianer och dessa kallas för ”bli vegetarian”-artiklar. De presenterar ofta djur som moraliska varelser med känslor och kan likställa dödandet av en människa och ett djur på så sätt att de undrar varför det är okej att döda ett djur men inte en människa¹¹². Författaren uttrycker sig genom att skriva:

”Dödar man en människa så döms man i domstol, men djur är tydligen fritt att döda?”

---

¹¹¹ Tidigare forskning kap 2.2.1 Djur och människor, s. 13

¹¹² Kristianstadsbladet 27 maj 2009

Det kan röra sig om artiklar då bonden beskrivs som en hemsk människa, och att sättet djuren föds upp på är fruktansvärt. Dock finns det inte alltid en skyldig bonde i dessa artiklar utan det blir de som äter kött som är de skyldiga. Vi kallar dessa för ”bli vegetarian” artiklar eftersom de vill att JUST DU ska bli vegetarian. Det finns flera forskare som förespråkar just vegetarianism då de menar att alla varelser har ett värde och därför ska vi inte äta dem. Tom Regan menar att människan numera ser djuren som en resurs för oss människor. Även Gruen pratar om detta och hur djur behandlas illa bara för att vi människor ska kunna äta kött.

”Om man menar allvar med att vara djurvän så ska man bli vegetarian. Man äter väl inte sina vänner?¹¹³”

I en artikel skriver förbundsordföranden för Djurens rätt att djuren har upplevelseförmåga, moraliska egenskaper och intresse för sina liv, och att människor därför inte ska äta kött eller behandla djuren illa¹¹⁴. Likt Peter Singer argumenterar ordföranden i Djurens rätt för att alla varelser har någon form av moralstatus.

”Även ickemänskliga djur har moraliskt relevanta egenskaper. De har upplevelseförmåga, vilket innebär att de kan känna lust och lidande. Även djur har intresse av sina liv¹¹⁵.”

I en insändare från Dala-Demokraten skrevs det om hur djurindustrin har lett fram till sjukdomar som fågelinfluensan, galna kosjukan och nu svininfluensan.

”Även du som inte kan känna empati med djuren tjänar på att sluta äta kött. Om vi väljer bort köttet får vi en värld fri från svininfluensa, galna kosjukan, fågelinfluensa¹¹⁶.”

Detta stämmer inte riktigt då svininfluensan inte sprids från grisar utan denna influensa är en blandning av gener från människa-, gris- och fågelinfluensavirus¹¹⁷. Det stämmer att sjukdomen har uppstått från grisar, men detta kan bero på att människors och grisars

---

¹¹³ Dagens Nyheter 28 maj 2009

¹¹⁴ Norrbottens-Kuriren 3 mars 2009

¹¹⁵ Ibid.

¹¹⁶ Dala-Demokraten 7 maj 2009

¹¹⁷ <http://sjukvardsguiden.se/svininfluensa.html> & http://sjukvardsguiden.se/svininfluensa_fragor.html

immunsystem är ganska lika och då kan en sådan influensa uppkomma¹¹⁸. Med artikeln tycks skribenten vilja framställa att alla som äter kött och bidrar till köttproduktionens fortlevnad är skyldiga. Rubriken lyder: ”Hög tid att tänka om” och syftar till att alla som äter kött bör tänka om i fall de vill leva bättre både fysiskt och psykiskt, samt bidra till en bättre värld. Skribenten uttrycker det:

”Naturligtvis är det du som slutkonsument som är ansvarig för allt elände och lidande den industrialiserade djurhållningen för med sig¹¹⁹.”

Detta stärker bilden om att gärningspersonen i allt detta är de som gillar att äta fläskfilé, hamburgare eller kycklingfilé, trots att det inte är olagligt. Tidigare forskning stödjer dessa tankar då de menar att de missförhållanden djuren i jordbruket lever under beror på att vi konsumenter vill ha billigt kött. Just detta är ett av Peter Singers främsta tankar, att varje gång vi behandlar ett djur på ett sätt som vi aldrig skulle behandla en människa på uttrycker vi en form av speciesism.

De som sköter djuren nämns knappt i artikeln, istället är det ”sättet vi behandlar djuren på...” som tas upp och återigen framställs det som att alla som äter kött är skyldiga.

4.3.3 ”Hellre en plockad gås än svältande barn”

I de flesta tidningar presenteras djuren som offer, men i en artikel utvecklades detta och författaren jämförde djuren som offer med svältande barn. Journalisten tog upp att människor hellre bojkottar dunprodukter än mobiltelefoner.

”Det är något med djur som får våra hjärtan att blöda och intellekt att slås ut på ett sätt det aldrig tycks göra när det gäller våra medmänniskor¹²⁰.”

Mobiler innehåller ett mineral som militären i Kongo smugglar och där militären drar fram våldtar de kvinnor. På så sätt menar journalisten att du har en bit av våldets Kongo i din mobiltelefon.

---

¹¹⁸ http://sjukvardsguiden.se/svininfluensa_smitta.html

¹¹⁹ Dala-Demokraten 7 maj 2009

¹²⁰ Svenska Dagbladet 6 februari 2009

”I krigets Kongo beräknas var tredje kvinna vara våldtagen. Och vi pratar brutala våldtäkter där vapen och tillhyggen används för att trasa sönder deras underliv. Soldaternas mål är smuggling av coltan¹²¹.”

Detta problem uppmärksammas inte i media och därför känner folk varken till det eller reagerar på det. Artikelförfattaren påpekar även att många gladeligen åker till länder där småflickor könsstympas, men inte reagerar de på det heller.

Media uppmärksammar hellre att 35-40 kor stod i djup gödsel och hade frätskador och då menar journalisten att djuren är något som får våra hjärtan att blöda men att vi ibland blundar för våra medmänniskor¹²².

Journalisten som skrivit denna artikel skulle likt ”bli vegetarian”-artiklarna kunna kopplas till speciesismens tankar, men på så sätt att skribenten snarare uttrycker de tankar som Peter Singer tar avstånd ifrån. Journalisten skriver att vi bör tänka mer på våra medmänniskor i världen och att djur som far illa får för stor uppmärksamhet i tidningar, vilket gav denna artikel en annan, oväntad, offersyn.

5. Sammanfattning och diskussion

I det här avsnittet kommer en sammanfattning att presenteras för att tydliggöra vad som framkommit genom studien. Det följs sedan upp av en diskussion och förslag på framtida forskning.

5.1 Hur presenterar media djur som varit utsatta för misshandel eller vanvård?

Det var inte alltid som själva djuret beskrevs i artiklarna utan det var framförallt omständigheterna runtomkring djuren som målades upp. I de fallen där djuren presenterades så beskrevs de ofta som oskyldiga varelser som inte kunnat påverka sin situation eller vad de har utsatts för.

”...eftersom djuren inte kan föra sin egen talan.”¹²³

---

¹²¹ Ibid.

¹²² Dala-Demokraten 31 januari 2009

¹²³ Dagens Nyheter 18 februari 2009

Med detta citat vill vi visa på hur det kunde beskrivas i artiklarna, till exempel en ko kan inte mocka åt sig själv och en hund kan inte gå till parken själv. Detta förstärker bilden av att djuren är försvarslösa och behöver tas om hand ordentligt.

I ”bli vegetarian” artiklarna beskrevs djuren som kännande individer som kan känna smärta. Djuren framställdes som individer som egentligen bara vill leva ett socialt liv och författarna beskrev hur illa människor behandlar dem.

”Om man menar allvar med att vara djurvän så ska man bli vegetarian. Man äter väl inte sina vänner?¹²⁴”

Den teori som tydligast kan kopplas till presentationen av de djur som farit illa är speciesismen på grund av att den just uttrycker att vi inte ska behandla djur på sätt som vi aldrig skulle behandla en människa. Djuren som föds upp under massproduktion mår inte bra, vilket media har rapporterat om, men trots det väljer folk att köpa kött. Detta går i direkt linje med Peters Singers tankar om att människan inte vill förändra sina matvanor även om det skulle leda till ett bättre liv för exempelvis kor och grisar.

Då speciesismen talar om djurens välmående skulle personer som stödjer teorin snarare anse att om fler djur mår bra skulle vi människor må bättre.

Fallen som rör husdjur kan kopplas till Lisa Gålmarks tankar om våra moraliska förpliktelser mot våra djur på så sätt att människan har vissa moraliska förpliktelser mot de djur de värnar om. Eftersom vi väljer att ha husdjur som sällskap går det emot vår moral om vi skadar den vi tycker om. Dessa tankar återfinns även i Tom Regans kontraktsteori där han menar att våra moraliska tankar även inkluderar de som står oss nära, vilket ett djur kan göra.

5.2 Hur framställs gärningspersonen?

I flera av artiklarna beskrivs gärningspersonen, den som har vanvårdat eller misshandlat djur, som en hemsk människa som låtit värnlösa djur utsättas för fruktansvärda handlingar utan en tanke på hur djuren mår av detta. I ett fall menar skribenten att den skyldige inte ens är kapabel till att ha djur¹²⁵, vilket ger en tydlig bild av hur en gärningsperson kan vara.

En annan form av gärningsperson presenterades i de så kallade ”bli vegetarian” artiklarna. I dessa framställs alla som äter kött som ansvariga för att djur föds upp under dåliga förhållanden.

---

¹²⁴ Dagens Nyheter 28 maj 2009

¹²⁵ Kristianstadsbladet 18 april 2009

”Naturligtvis är det du som slutkonsument som är ansvarig för allt elände och lidande den industrialiserade djurhållningen för med sig¹²⁶.”

I flera fall var bonden som hade misskött sina djur den som presenterades som gärningsperson och flera gånger återkom artiklar som menade på att det behövs fler kontroller av gårdarna, annars kommer detta att fortgå. Marit Paulsen var en av de främsta som förespråkade fler kontroller¹²⁷. På så sätt kan detta kopplas till rutinaktivitetsteorin för att om en av de tre kraven, motiverad förövare, lämpligt objekt och avsaknad av kapabla väktare är uppfyllt kan risken för brott öka. Ifall där kapabla väktare, i form av kontrollanter, har misskötsel av djuren skett. I flera fall av misskötsel och djurplågeri har kontrollbristen varit avgörande i hur det har gått för djuren. I ett av fallen ledde resursbrist hos polisen till missade kontroller, och detta slutade i en död hund¹²⁸.

Även Helena Striwing skriver om hur personer som ämnar begå brott gör detta när risken för att någon upptäcker det är minst. Dock fanns en bonde som motbevisade detta med att förklara att ju bättre du sköter dina djur desto bättre ekonomi blir det¹²⁹.

Problemet med brist på kontroller har varit aktuellt i och med de skållade grisarna. Detta har det lett till att många artiklar handlar om att kontrollen av jordbruket måste ses över. Då det upptäcktes att grisar skållades levande och att skötseln var bristfällig ledde det till fler kontroller.

”Vi behöver domstolar, inspektioner och sanktioner som ger klara signaler till länder och företag att en inhuman behandling av djur aldrig kan accepteras¹³⁰.”

Kopplat till utilitarismen skulle djurens lidande som ett led i att vi människor ska få mat ses som att om fler människor blir glada av att få äta kött väger detta tyngre än om vi slutar producera kött.

---

¹²⁶ Dala-Demokraten 7 maj 2009

¹²⁷ Västerbottens-Kuriren 29 maj 2009

¹²⁸ Kristianstadsbladet 19 juni 2009

¹²⁹ Norrbottens-Kuriren. 26 november 2009

¹³⁰ Västerbottens-Kuriren 14 februari 2009

5.3 Skiljer det sig i hur misshandel och vanvård av husdjur och nyttodjur presenteras?

Det var svårt att se någon skillnad på hur husdjur och nyttodjur beskrevs då de båda beskrevs som värnlösa varelser som inte kunnat göra något åt sin behandling. Det som skiljde sig åt var snarare vem som media presenterade var gärningspersonen: i husdjursfallen var det tydligt att ägaren till djuret eller den som misshandlat ett djur varit skyldig. I nyttodjursfallen sågs bonden eller uppfödaren ofta som skyldig, men även människor som äter kött kunde ses som de som var skyldiga.

Något som snarare visade sig vara en likhet än skillnad var att även hundar avlades fram under fabriksliknande förhållanden för att människor ska kunna köpa billiga hundar.

5.4 Diskussion

Att djur behandlas illa är något som de flesta vet om men inte när och var det sker. Därför ansåg vi det kriminologiskt relevant att studera hur media skriver om djuren som farit illa.

När vi började samla in material hade vi en tanke om att det skulle vara flera artiklar som handlade om misshandlade djur, där exempelvis en ägare har misshandlat sitt husdjur. Detta var inte så vanligt som vi trott utan de flesta artiklarna rörde olika former av vanvård.

Det fanns mycket forskning som rörde djurrättsrelaterade frågor och inte så mycket som rörde djurmisshandel. Mycket av denna forskning rörde dock tankar kring djurhållning. Speciesismen var en teori som skiljde sig från traditionella kriminologiska teorier, den kunde vi applicera på ”bli vegetarian”-artiklarna. Detta på så sätt att det är de som äter kött som ses som skyldiga till att djur behandlas illa, just för att det är det som gör att produktionen kan få fortsätta. Peter Singer skriver nämligen att det inte går att föda upp djur i stor skala utan att de lider och trots det väljer vi att fortsätta äta kött¹³¹.

Rutinaktivitetsteorin var tydlig när det rörde sig om vanvård av nyttodjur på så sätt att det krävs fler kontrollanter. Detta kan kopplas till att det krävs kapabla väktare för att brott inte ska kunna begås. Detta var tydligt i flera artiklar, djur hittades skadade och magra just för att det inte hade varit tillräckliga kontroller.

Mycket av den tidigare forskningen rörde mer djur som en form av matproduktion och hur vi ska förhålla oss till det. Därför var det ibland svårt att koppla artiklarna om husdjur till tidigare forskning.

---

¹³¹ Singer, P. (1999) s. 182

5.3 Förslag till vidare forskning

Det finns flera intressanta områden inom detta som går att forska vidare på men som vi inte har hunnit med för den här studien.

Ett sätt som denna studie skulle kunna utvecklas på var ifall material från nyhetssändningar skulle inkluderas. Detta skulle ge fler bilder samt en annan infallsvinkel på ett och samma fall.

I denna studie har vi studerat hur media beskriver djur som blivit utsatta för misshandel eller vanvård samt hur gärningspersonen framställs. En annan intressant studie vore att även ta med allmänhetens syn på detta. Hur de berörs av det som tidningarna skriver kring dessa fenomen.

Litteratur

- ◆ Alm, C. (2009) *Djur: Varelsor eller ägodelar? En kvalitativ innehållsanalys av motioner publicerade åren 1998 -2008*. Stockholm: Stockholms Universitet. Kriminologiska institutionen.
- ◆ Ascione, F. R. (2008) "Introduction Animal Abuse and Scholarly Research: Reflections on the Past and a Contemporary View" I: Frank R. Ascione *The international handbook of animal abuse and cruelty. Theory, research and application*, s 1-7. West Lafayette, Indiana: Purdue University Press
- ◆ Bergström, G. & Boréus, K. (2005) *Textens mening och makt. Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Lund: Studentlitteratur
- ◆ Bierne, P. & South, N. (2007) "Introduction: approaching green criminology." I: *Issues in green criminology. Confronting harms against environments, humanity and other animals*. Devon: Willan Publishing
- ◆ Bryman, A. (2002) *Samhällsvetenskapliga metoder*. Malmö: Liber
- ◆ Bryman, A. (2001) *Samhällsvetenskapliga metoder*. Malmö: Liber
- ◆ Cazaux, G. (2007)"Labelling animals: non-speciesist criminology and techniques to identify other animals." I: Bierne, P. & South, N. (2007) *Issues in green criminology. Confronting harms against environments, humanity and other animals*. s. 87-113 Devon: Willan Publishing
- ◆ Cohen, L. E. & Felson, M. (1979) Social Change and Crime Rate Trends: A Routine Activity Approach *American Sociological Review vol. 44 s. 588-608*
- ◆ Croall, H. (2007)"Food crime." I: Bierne, P. & South, N. (2007) *Issues in green criminology. Confronting harms against environments, humanity and other animals*. s. 206-229 Devon: Willan Publishing
- ◆ Cserhalmi, N. (2004) *Djuromsorg och djurmisshandel 1860–1925 Synen på lantbrukets djur och djurplågeri i övergången mellan bonde- och industrisamhälle*. Möklinta: Gidlunds förlag
- ◆ Dadds, M. R (2008) "Conduct Problems and Cruelty to Animals in Children: What is the Link?" I: Frank R. Ascione *The international handbook of animal abuse and cruelty. Theory, research and application*, s 111-133. West Lafayette, Indiana: Purdue University Press
- ◆ Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H. & Wängnerud, L. (2009) *Metodpraktikan. Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Stockholm: Norstedts Juridik AB.

- ◆ Gruen, L. (1997) ”Djuretik – en överblick.” I: *Djur och människor. En antologi i djuretik.* s. 41-53 Nora: Nya Doxa.
- ◆ Gålmark, L. (1997) *Djur och människor. En antologi i djuretik.* Nora: Nya Doxa.
- ◆ Hills, A. (2006): *Do Animals Have Rights?* Cambridge, GBR: Totem Books
- ◆ Lynch, M.J. & Stretesky, P. (2007) “Green criminology in the United States.” I: Bierne, P. & South, N. (2007) *Issues in green criminology. Confronting harms against environments, humanity and other animals.* s. 248-269 Devon: Willan Publishing
- ◆ Magid, K. (2008) “Attachment and Animal Abuse” I: Frank R. Ascione *The international handbook of animal abuse and cruelty. Theory, research and application,* s 335-375. West Lafayette, Indiana: Purdue University Press
- ◆ Maiuro, R.D., Eberle, J.A., Snowflake, B. & Rastaman, P (2008) “Pet Abuse: Relationships to Psychobiology, Attachment Processes, and Domestic Violence.” I: Frank R. Ascione *The international handbook of animal abuse and cruelty. Theory, research and application,* s 133-155. West Lafayette, Indiana: Purdue University Press
- ◆ Regan, T. (1997) “Djurens rättigheter” I: I: Gålmark, L. *Djur och människor. En antologi i djuretik.* s. 28-40 Nora: Nya Doxa.
- ◆ Singer, P. (1999) *Djurens frigörelse.* Nora: Nya Doxa
- ◆ Sohlberg, P. & Sohlberg, B-M. (2007) *Kunskapens former. Vetenskapsteori och forskningsmetod.* Malmö: Liber AB
- ◆ Striwing, H. (1998) *Djur som brottsoffer.* Nora: Nya Doxa
- ◆ Sunstein, Cass R. (2004): “Introduction” I: Sunstein, Cass. R & Nussbaum, Martha C. (red.): *Animal Rights: Current Debates and New Directions.* s. 3-15 Cary, NC, USA: Oxford University Press, Incorporated
- ◆ Svärd, P-A. (2008): “Slaveriet avskaffades inte genom ”slavskydd” ” I: *Djurens Rätt* nr 4 2008. s. 22-23
- ◆ White, R. (2007) ”Green criminology and the pursuit of social and ecological justice.” I: Bierne, P. & South, N. *Issues in green criminology. Confronting harms against environments, humanity and other animals.* s. 32-54 Devon: Willan Publishing

- ◆ Williams, F. P. III. & McShane, M. D. (1998) *Criminology theory. Selected Classic Readings*. Anderson Publishing/LexisNexis

Övriga källor:

Brottsbalken: <http://www.notisum.se/RNP/sls/lag/19620700.htm>

Lästes/besöktes: 5 april 2010

Djurrättsalliansen: <http://www.djurrattsalliansen.se/stoppadjursexet/vad-sager-lagen.html>

Lästes/besöktes: 11 maj 2010

Djurskyddslagen: <http://www.notisum.se/Rnp/sls/lag/19880534.htm>

Lästes/besöktes: 5 april 2010

Google: www.google.se

Lästes/Besöktes: 7 april 2010

Sjukvårdsguiden: <http://sjukvardsguiden.se/svininfluensa.html>,

http://sjukvardsguiden.se/svininfluensa_fragor.html &

http://sjukvardsguiden.se/svininfluensa_smitta.html

Lästes/besöktes: 11 maj 2010

Retriever Mediearkiv

<https://web.retriever-info.com/services/archive.html>

Lästes/besöktes 5 april 2010

White, M.D., Marsh. E.E. (2006): *Content Analysis: A Flexible Methodology*

http://findarticles.com/p/articles/mi_m1387/is_1_55/ai_n26987727?tag=content;coll

Lästes/Besöktes: 8 april 2010

Tidningsartiklar:

Januari:

Dala Demokraten 13 januari 2009

Dala-Demokraten 31 januari 2009

Februari:

Svenska Dagbladet 6 februari 2009

Dagens nyheter 9 februari 2009

Västerbottens-Kuriren 14 februari 2009

Dagens Nyheter 18 februari 2009

Norrbottnens-Kuriren 25 februari 2009

Mars:

Norrbottnens-Kuriren 3 mars 2009

Dala-Demokraten 18 mars 2009

Dala-Demokraten 27 mars 2009

Norrbottnens-Kuriren 28 mars 2009

April:

Kristianstadsbladet 18 april 2009

Maj:

Kristianstadsbladet 5 maj 2009

Dala-Demokraten 7 maj 2009

Västerbottens-Kuriren 8 maj 2009

Norrbottnens-Kuriren 20 maj 2009

Kristianstadsbladet 27 maj 2009

Dagens Nyheter 28 maj 2009

Kristianstadsbladet 30 maj 2009

Juni:

Svenska Dagbladet 5 juni 2009

Norrbottnens- Kuriren 9 juni 2009

Kristianstadsbladet 19 juni 2009

Juli:

Kristianstadsbladet. 15 juli 2009

Västerbottens-Kuriren. 21 juli 2009

Kristianstadsbladet 25 juli 2009

Augusti:

Kristianstadsbladet 22 augusti 2009

November:

Dagens Nyheter 17 november 2009

Dagens Nyheter 22 november 2009

Norrbottnenskuriren 26 november 2009

December:

Dagens Nyheter 9 december 2009

Dagens Nyheter 20 december 2009

Bilaga 1

Ord vi reagerade på under artikelläsningen

A.

- ◆ Apatisk
- ◆ Avbitna svansar
- ◆ Avföring på golvet
- ◆ Avliva
- ◆ Avmagrade

B

- ◆ Beteendestörningar
- ◆ ”Bli vegetarian”
- ◆ Blod, blödningar
- ◆ Bortrövade kattungar
- ◆ Brister
  - I djurhållningen
  - I djuromsorg
  - I djurskydd
  - I tillsyn
  - I vård
- ◆ Brott + misstänkt
- ◆ Brutal avel
- ◆ Bryter vingar och ben
- ◆ Bråck
- ◆ Byggnadsproblem, ventilationsproblem
- ◆ Böld

D.

- ◆ Delfiner
  - Utmattade
  - Tidig död
  - Stress
- ◆ Djur = kännande ting
- ◆ Djur i baklucka
- ◆ Djuren får sätta livet till för vårt godis
- ◆ Djurens FBI
- ◆ Djurförbud
- ◆ Djurrättsalliansen
- ◆ Djurskyddslagen
- ◆ Drägligare tillvaro
- ◆ Dränkta i gödsel
- ◆ Dröm till mardröm
- ◆ Dumpade katter, dumpade djur
- ◆ Dyrka/offra – gulla/äta motpoler

- ◆ Dåligt hull
- ◆ Dåligt skick
- ◆ Död
- ◆ Döda i skiten
- ◆ Dömd

E.

- ◆ Elstöt

F.

- ◆ Fanatism
- ◆ Fasansfulla helvete – förvara djur som timmer
- ◆ Fel på uppfödare
- ◆ Fixerade, uppbundna, tjudrad
- ◆ Foderproblem
- ◆ Fraktur
- ◆ Friskare utan kött
- ◆ Frätskador
- ◆ Fusk
- ◆ Får ej gå ut
- ◆ För många djur
- ◆ För många i transporten
- ◆ För små ytor
- ◆ Förbud mot klövdjur
- ◆ Försöksdjur
- ◆ Förfärliga förhållanden
- ◆ Förvildade
- ◆ Förvuxna klövar □ klövproblem

G.

- ◆ Gallerbitning
- ◆ Grimma som vuxit fast
- ◆ Gris = social, kännande o moralisk individ
- ◆ Grisskandal
- ◆ Grov oaktsamhet
- ◆ Grymt grisliv
- ◆ Gå i avföring
- ◆ Gödselbrännor
- ◆ Gödselpansar

H.

- ◆ Halalslakt

- ◆ Hetsa
- ◆ Hetsa hund mot gris
- ◆ Hundtortyr, hundmisshandel
- ◆ Hård drivning
- ◆ Högre pris för bättre förhållanden

I.

- ◆ Ingen ekonomi i vanvård
- ◆ Ingen ingripit
- ◆ Ingen lindring
- ◆ Inhumant, onaturligt
- ◆ Intorkat gödsel
- ◆ Inspektörer som ser mellan fingrarna
- ◆ Instängda
- ◆ Inte glada
- ◆ Inte tycka synd om

J.

- ◆ Juverinflammation

K.

- ◆ Kadaver
- ◆ Kalla det E441 istället för gris
- ◆ Kan ej se
- ◆ Kannibalism
- ◆ Krav på kontroller

L.

- ◆ Levande gäss plockas på dun
- ◆ Levde i egen avföring
- ◆ Lidande
- ◆ Långa transporter
- ◆ Läsarna skriver

M.

- ◆ Magra
- ◆ Missbruka vår ställning mot djuren
- ◆ Missförhållanden,
- ◆ Misskötta
- ◆ Misstag i arbetet
- ◆ Misär
- ◆ Mänskliga faktorn

N.

- ◆ Näringsbrist

O.

- ◆ Oacceptabla förhållanden
- ◆ Oanmälda besök
- ◆ Okej döda djur men ej okej att döda människor
- ◆ Omhändertagande
- ◆ Omplacering
- ◆ Oskyldiga djur

P.

- ◆ Plåga
- ◆ Politiker inblandad
- ◆ Problem med liggplatser, ingen torr liggplats, ingen liggplats ute, ligga i kyla
- ◆ Putta
- ◆ Pälsavfall
- ◆ ”Päls är naturligt”

R.

- ◆ Rationell produktion
- ◆ Ringorm
- ◆ Ruttna (kadaver)
- ◆ Rädda
- ◆ Rävskabb på hundar

S.

- ◆ Siffror (uppräknig)
- ◆ Sjuka
- ◆ Sjukdomar sprids
- ◆ Skada
- ◆ Skrämna
- ◆ Skyddslösa
- ◆ Skyllde på parasit
- ◆ Skällades levande
- ◆ Slag med piskan
- ◆ Slagsmål mellan djuren
- ◆ Smala
- ◆ Smutsigt
- ◆ Smärtsamma
- ◆ Sommarkatter – skjuta
- ◆ Stod i gödsel
- ◆ Stoppa långa transporter och transportproblem
- ◆ Stress
- ◆ Ströproblem

- ◆ Svin i sättet
- ◆ Svininfluensan pga. industrin
- ◆ Svullnad
- ◆ Svält
- ◆ Svältfödda
- ◆ Såriga

T.

- ◆ Tidelag

U.

- ◆ Undernär
- ◆ Underutvecklade
- ◆ Underviktig
- ◆ Undvika vanvård
- ◆ Ungar
- ◆ Ute för länge
- ◆ Utmärglade
- ◆ Utnyttja djur

V.

- ◆ Vanvård
- ◆ Vattenproblem
- ◆ Vidriga förhållanden
- ◆ Våld
- ◆ Värnlösa

Ö.

- ◆ Öka folks medvetande
- ◆ Övergivna

